

REFERAT |KRS| Kulturstyret (2015-2019) d. 26-09-2018

Møtedato Onsdag d. 26. september 2018 kl. 17:00

Møtested Formannskapssalen

Indholdsfortegnelse

Program for møtet.....	3
Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 29.08.18.....	6
2. tertialrapport Kultursektoren.....	8
Møteplan for kulturstyret 1. halvår 2019.....	27
Revidering av retningslinjer for Kristiansand kommunes satsing på rytmisk musikk.....	29
Tilskudd til kunst- og kulturformål 2.halvår 2018.....	32
Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer.....	36
Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit.....	40

Punkt 69/18: Program for møtet

Kristiansand, 18.09.2018

MØTEINNKALLING TIL KULTURSTYRET

Dato: 26.09.2018 kl. 17.00

Sted: Formannskapssalen

Innkalling gjelder bare medlemmer. Varamedlemmer møter etter særskilt innkalling.

Forfall meldes snarest til Politisk sekretariat 905 81 832

PROGRAM FOR MØTET:

- Kl. 17.00 – 17.15** **Informasjon fra Biblioteket**
ved avdelingsleder Turid Janne Kvaløy
- Kl. 17.15 – 17.35** **Orientering om Gateakademiet ved Samsen kulturhus**
ved avdelingsleder Tor Egil Vaule Andersen
- Kl. 17.35 – 17.55** **Orientering om tilstandsvurdering av skulpturene i byen**
ved skulpturkonservator Joanna Hensch
- Kl. 17.55 – 18.00** **Muntlig informasjon fra kulturdirektøren**
- Kl. 18.00 –** **Behandling av sakskartet**

SAKSKART			
70/18	201800019-43	<u>Kulturstyresak:</u> Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 29.08.18	
71/18	201814039-1	<u>Kulturstyresak:</u> 2. tertialrapport Kultursektoren	
72/18	201800019-44	<u>Kulturstyresak:</u> Møteplan for kulturstyret 1. halvår 2019	
73/18	201802138-3	<u>Kulturstyresak:</u> Revidering av retningslinjer for Kristiansand kommunes satsing på rytmisk musikk	
74/18	201805603-44	<u>Kulturstyresak:</u>	

		Tilskudd til kunst- og kulturformål 2.halvår 2018	
75/18	201813080-1	<u>Formannskapssak:</u> Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer	
76/18	201700063-44	<u>Bystyresak:</u> Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit	

Terje Næss
Leder i utvalg
(sign.)

Punkt 70/18: Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 29.08.18

Bilag

Protokoll Kulturstyret 29.08.2018

Dato 3. september 2018
Saksnr.: 201800019-43
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.09.2018

Godkjenning av kulturstyrets protokoll av 29.08.18

Forslag til vedtak

[Kulturstyret godkjenner protokoll av 29.08.18](#)

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Maren Svenning
Utvalgssekretær

Vedlegg:
Kulturstyrets protokoll av 29.08.18

Punkt 71/18: 2. tertialrapport Kultursektoren

Dato 18. september 2018
Saksnr.: 201814039-1
Saksbehandler Øyvind Stenvik Andersen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.09.2018

2. tertialrapport Kultursektoren

Sammendrag

Rapporten gir status på den økonomiske driften i sektoren pr. 2. tertial 2018 på enhets- og sektornivå. Videre viser rapporten økonomisk status for sektorens pågående investeringsprosjekter og prosjekter som er klare for regnskapsmessig avslutning. Forslag til budsjettendringer på drift og investering redegjøres for og det rapporteres på status for sykefraværet i sektoren pr. utgangen av 1. halvår 2018.09.19. Det rapporteres på satsingsområdene i kommuneplanen og status på oppfølging av verbalvedtakene i handlingsprogrammet.

Sektoren melder som helhet pr. 2. tertial en foreløpig prognose med forventning om et lite mindreforbruk på 0,130 mill. kr ved årets slutt. Det meldes om forventet merforbruk i Kulturdirektørens stab, Biblioteket og Fritidsetaten øst. Samsen kulturhus, Fritidsetaten vest og Idrettsetaten melder forventning om balanse, mens Kulturskolen melder forventning om mindreforbruk i 2018.

Sektorenes disposisjonsfond utgjorde 4,877 mill. kr pr. 1.1.2018. Justert for midler levert tilbake til bykassa ifm. årsoppgjøret for 2017, prognose for 2018, bruk av disposisjonsfond i 1. og 2. tertial, samt korreksjon av en tidligere postering mellom Kristiansand Eiendom og Idrettsetaten, er prognosen på sektorens disposisjonsfond på om lag 3,6 mill. kr pr. 31.12.2018.

Det foreslås å utvide sektorens netto budsjetttramme for 2018 med kr 150 000 for å gi et driftstilskudd til Aladdin kulturhus. Det opprettes ett nytt investeringsprosjekt; nytt plexi-glass på vantet i Idda Arena (1,0 mill. kr). Miljøprosjekt for gummigranulater på kunstgressbaner styrkes med 0,3 mill. kr. Samtidig foreslås det regnskapsmessig å avslutte 17 investeringsprosjekter i forbindelse med 2. tertialrapport 2018.

Forslag til vedtak

1. Kulturstyret tar 2.tertialrapport 2018 for kultursektoren til orientering.
2. Budsjett 2018 endres i samsvar med de budsjettreguleringer som er omtalt i saken.

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Øyvind Stenvik Andersen
Økonomirådgiver

Vedlegg: Ingen

1. DRIFT – ØKONOMISK PROGNOSE 2018

Sektorens opprinnelige netto driftsbudsjett for 2018 er på 198,501 mill. kr. Sektorens budsjett er i løpet av året justert med lønns- og prisvekst for 2018, og sammen med øvrige budsjettendringer nærmere omtalt i 1. tertialrapport utgjør sektorens årsbudsjett 206,328 mill. kr pr. 2. tertial.

Status vedrørende drift i staben og de ulike enhetene pr. 31. august 2018 er som følger:

Tall i 1 000 kr

Ansvar	Område/enhet	Regnskap pr. 31.08.18	Budsjett pr. 31.08.18	Avvik ift. per. budsj. 31.08.18	Årsbudsjett 2018	Årsprognose 2018	Avvik 2018
40	Kulturdirektørens stab	72 457	72 223	234	82 402	82 672	270
42	Biblioteket	15 298	15 886	(588)	26 009	26 209	200
455	Samsen kulturhus	6 182	7 822	(1 640)	11 914	11 914	-
456	Fritidsetasten vest	6 029	6 035	(6)	9 909	9 909	-
457	Fritidsetaten øst	7 448	6 867	581	10 743	10 943	200
48	Idrettsetaten	26 667	26 398	269	38 912	38 912	-
49	Kulturskolen	15 901	18 158	(2 257)	26 439	25 639	(800)
4	KULTURSEKTOREN	149 981	153 388	(3 407)	206 328	206 198	(130)

Sektoren melder som helhet pr. 2. tertial en foreløpig prognose med forventning om et lite mindreforbruk på 0,130 mill. kr ved årets slutt. Det meldes om forventet merforbruk i Kulturdirektørens stab, Biblioteket og Fritidsetaten øst. Samsen kulturhus, Fritidsetaten vest og Idrettsetaten melder forventning om balanse, mens Kulturskolen melder forventning om mindreforbruk i 2018.

Periodisert budsjett pr. 2. tertial er 153,388 mill. kr, mens det er regnskapsført kostnader totalt sett med 149,981 mill. kr i perioden. Avviket på 3,407 mill. kr skyldes til dels flere forhold som det vil redegjøres for senere i rapporten, men i all hovedsak skyldes det forskjeller i periodiseringer mellom når kostnader og inntekter har påløpt enn det som var forutsatt i budsjettet.

Sektorenes disposisjonsfond utgjorde 4,877 mill. kr pr. 1.1.2018. Justert for midler levert tilbake til bykassa ifm. årsoppgjøret for 2017, prognose for 2018, bruk av disposisjonsfond i 1. og 2. tertial, samt korleksjon av en tidligere postering mellom Kristiansand Eiendom og Idrettsetaten er prognosen på sektorens disposisjonsfond på om lag 3,6 mill. kr pr. 31.12.2018.

På overordnet nivå for sektoren som helhet pr. 2. tertial, viser lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenger et mindreforbruk på 0,929 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Dette skyldes en kombinasjon av mottatte sykepenger hvor vikar ikke er tatt inn fullt ut, samt vakante stillinger som ikke har blitt besatt og erstattet med en gang.

Kjøp av varer og tjenester sammen med overføringsutgifter viser merforbruk på 0,226 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Bak tallet ligger flere avvik hvor de største og mest vesentlige omtales nærmere under hver enkelt enhet de er hjemmehørende i. Salgsinntekter viser mindreinntekter og ligger 0,858 mill. kr bak periodisert budsjett og fordeler seg på flere av enhetene. Refusjoner uten sykepenger viser merinntekt ift. periodisert budsjett med 3,282

mill. kr. Gjelder bl.a. mottatte statsmidler utenom budsjett med i overkant av 2,8 mill. kr¹ som gjøres rede for senere i saken hvorav ca. 2,2 mill. kr av midlene som gjelder sektorens egen virksomhet budsjettreguleres inn i sektorens budsjett for 2018. Resterende midler mottatt skal utbetales videre via kommunen iht. tildeling fra BUFdir (Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet) og inngår ikke som en del av kommunes budsjettmessige virksomhet. Overføringsinntekter viser merinntekt på 0,280 mill. kr pr. 2. tertial 2018.

Det foreslås å avslutte 17 investeringsprosjekter regnskapsmessig i forbindelse med 2. tertialrapport 2018; «*Prosjekt 9431211 – Biblioteket bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede*», «*Prosjekt 4450009 – Ny båt fritidsetaten vest*», «*Prosjekt 4400025 – Solsletta parkeringsplass*», «*Prosjekt 4486008 – Gimlehallen idrettsutstyr*» og til slutt «*Idrettshaller – forebyggende branntiltak*» som består av 13 prosjekter i ulike idrettshaller rundt om i byen.

Under følger en mer detaljert gjennomgang på økonomien i de ulike enhetene i sektoren pr. 2. tertial 2018.

1.1. Kulturdirektørens stab

Regnskapet pr. 2. tertial viser et merforbruk på 0,234 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser et merforbruk på 0,360 mill. kr hvorav 0,174 mill. kr på AFP og resten på andre lønnsposter. Andre kostnader som representerer kjøp av varer og tjenester, samt overføringsutgifter, viser et merforbruk på 1,178 mill. kr hovedsakelig som følge av at tilskudd til lag, organisasjoner mv. viser et periodisert merforbruk på 1,358 mill. kr som vil jevnes ut ilt. året. Dette sees også i sammenheng med mottatte statsmidler utenom budsjett som vil rettes opp i etter tertialen der kommunen fungerer som mellomledd på en del transaksjoner med tilskudd fra statlig hold som skal videre ut til en 3. part.

Motposten til dette er inntekter (uten sykepengerefusjon) med merinntekt på 1,305 mill. kr hovedsakelig som følge av mottatte midler som nå er betalt ut til eksterne tilskuddsmottakere. I tillegg har man også mottatt en tilbakebetaling ifm. CreArt-prosjektet på 0,3 mill. kr utenom budsjett (var budsjettet at skulle komme i 2017). Det er ventet at avviket på AFP vil øke noe videre og det meldes foreløpig om en prognose på merforbruk med 0,270 mill. kr fra kulturdirektørens stab.

Merforbruk på AFP vil fordeles på de aktuelle enheter hvor den tidligere ansatte arbeidet i årsoppgjøret, men dette er ikke hensyntatt i noen av de andre enhetenes prognoser enda så derfor regnes alt inn her hos kulturdirektøren foreløpig.

1.2. Biblioteket

Regnskapet viser pr. 2. tertial et mindreforbruk på 0,588 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser et merforbruk på 0,207 mill. kr pr. 2. tertial. Kjøp av varer og tjenester viser mindreforbruk på 0,905 mill. kr der hovedforklaringen på avviket skyldes ubrukte prosjektmidler med 0,879 mill. kr pr. 2. tertial.

¹ Totalt 3,3 mill. kr, men ettersom BUFdir betaler ut tilskudd over 300 000 kr i 2 omganger ble de siste 500 000 kr nå først utbetalt i september og inngår derfor ikke i tallene det rapporteres på her nå.

Salgsinntekter viser mindreinntekt på 0,393 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Dette skyldes svikt i inntekter på utleie av arrangementsrommet (første år en leier ut dette rommet) og reduserte inntekter fra gebyrer. Det forventes at denne svikten fortsetter utover høsten. Refusjoner uten sykepenges viser merinntekt på 0,257 mill. kr først og fremst pga. større refusjoner fra staten enn lagt til grunn i budsjettet. Ubrukte prosjektmidler vil bli brukt opp eller havne på bundet fond ved årets slutt, mens avviket på lønnsområdet vanskelig lar seg hente inn resten av året.

Det er også innført nytt biblioteksystem fra 3.9.2018 der det også kan dukke opp en del uforutsette kostnader fremover. Stavanger og Kristiansand er de første til å ta dette biblioteksystemet i bruk. Biblioteket melder som prognose en forventning om merforbruk på 0,2 mill. kr ved årets slutt.

1.3. Samsen kulturhus

Regnskapet for Samsen kulturhus ligger 1,640 mill. kr under periodisert budsjett pr. 2. tertial. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser et mindreforbruk på 0,930 mill. kr som forklares med vakanse i stilling, ikke fullt ut erstattet sykefravær samt styrking av lønnsbudsjettet for Gateakademiet etter 1. tertial ettersom enheten ikke vil få overført tilskudd fra fylkeskommunen på 0,400 mill. kr som det er budsjettet med for 2018. Kjøp av varer og tjenester har et mindreforbruk på 0,106 mill. kr i forhold til periodisert budsjett.

Salgsinntekter viser mindreinntekter med 0,173 mill. kr som forventes å øke til 0,4 mill. kr på årsbasis, men anslaget er usikkert. Usikkerheten skyldes at den planlagte rehabiliteringen som skulle settes i gang i juli 2018 ble utsatt med kort varsel. Betalende leietakere er flyttet ut, og tilfeldig utleie for høsten ble stoppet. Det er usikkert når rehabiliteringen vil starte opp, og når den er ferdig slik at leietakere kan flytte tilbake til sine lokaler. Inntekter i klatrehuset, kafeen og billettsalg arrangementer og konserter blir også påvirket av situasjonen. Videre har enheten mottatt 0,825 mill. kr i statlige tilskudd som utgjør et stort avvik her nå, men som vil budsjettreguleres inn etter 2. tertial og er omtalt senere i rapporten. Om lag 0,300 mill. kr av disse tilskuddsmidlene er øremerket rehabilitering av Samsen kulturhus.

Enheten melder nå foreløpig som svært usikker prognose å gå i balanse ved årets slutt.

1.4. Fritidsetaten vest

Regnskapet viser et mindreforbruk pr. 2. tertial med 0,006 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges har en mindreutgift på 0,228 mill. kr pr. 2. tertial. Skyldes delvis periodisering da de aller fleste deltidsansatte er tilfeldig timelønnte (TT) og har lite aktivitet i juni, juli og august. Dette vil jevne seg ut over høsten. Enheten har også vært nøkterne med å ta inn sykevikarer og istedenfor benyttet eget personell. Utbetaling av timer og innleie av vikarer utover året vil utjevne dette.

På andre kostnader har enheten et merforbruk på 0,587 mill. kr pr. 2. tertial. Hovedtyngden her er utgifter ifm. vedlikeholdet på Voie og Slettheia grendehus, som det ikke har vært budsjettet med. I tillegg må de også sees i sammenheng med ekskursjonsutgifter som dekkes av tilskudd fra Bufdir som først kommer inn i budsjettet etter de er regulert inn etter 2. tertial. Tilsvarende ligger det foreløpig en merinntekt på inntektssiden utenom budsjett fra inntektene fra Bufdir på 0,325 mill. kr. Totalt viser enhetens inntekter merinntekt på 0,364 mill. kr pr. 2. tertial.

Enheten melder pr. 2. tertial forventning om å gå i balanse ved årets slutt.

1.5. Fritidsetaten øst

Regnskapet pr. 2. tertial viser et merforbruk på 0,581 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser foreløpig et merforbruk på 1,049 mill. kr. Merforbruket vil i stor grad bli dekket inn fra stat, fylkeskommune og kommune via refusjoner og tilskudd (i underkant av 0,9 mill. kr). Det øvrige merforbruket knyttet til lønn skyldes manglende budsjetterte feriepenges i forbindelse med prosjekter, samt ekstra ressurser knyttet til fritidsklubb. Kjøp av varer og tjenester ligger 0,308 mill. kr over budsjett, mens overføringsutgifter viser foreløpig mindrekostnad på 0,209 mill. kr ift. periodisert budsjett.

Fritidsklubbenes økonomi ble i 2018 lagt over fra bankonti til kommunekassen. Dette forholdet påvirker enhetens driftsresultat på postene «andre utgifter» og «inntekter». Disse midlene vil årlig overføres til kommende budsjettår, via en fondsløsning. Dette er «ungdomspenges» som holdes utenfor kommunen ordinære budsjetter/ regnskap, men nå rent praktisk blir de en del av dette og inngår på tallene det rapporteres på. Pr. 2. tertial viser disse en merinntekt på 0,188 mill. kr ift. periodisert budsjett som reelt sett gjør at merforbruket er tilsvarende høyere på enhetens øvrige virksomhet.

Enheten har merinntekter ift. periodisert budsjett på 0,567 mill. kr. hvor halvparten av dette er «ungdomspenges» fra fritidsklubbene som er overført bykasseregnskapet i 2018 da klubbens tidligere bankkontoer (i hovedsak dreier det seg om tidligere oppsparte midler som nå er flyttet over, men også egeninntekter fra årets virksomhet).

Enheten melder prognose om forventet merforbruk på 0,2 mill. kr ved årets slutt.

1.6. Idrettsetaten

Pr. 2. tertial viser regnskapet et merforbruk på 0,269 mill. kr i forhold til periodisert budsjett. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser en foreløpig mindrekostnad på 0,420 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester viser merforbruk på 0,560 mill. kr, mens overføringsutgifter er i balanse. Det er bl.a. brukt nærmere 0,4 mill. kr mer til snørydding og strøing/feiing av p-plasser enn budsjettert pga. lang vinter med mye snø. Ellers er det andre mindre avvik på kostnadssiden som forventes balansert ut på årsbasis.

Salgsinntekter viser en liten mindreinntekt på 0,349 mill. kr pr. 2. tertial (-2 %) som forventes å tas inn igjen 2. siste halvdel av 2018, mens refusjoner uten sykepenges (i all hovedsak mva.) er tilnærmet på budsjett.

Samlet sett melder enheten en prognose i balanse ved årets slutt.

1.7. Kulturskolen

Kulturskolens regnskap viser mindreforbruk med 2,257 mill. kr i forhold til periodisert budsjett pr. 2. tertial. Lønn og sosiale utgifter inkl. sykepenges viser mindreforbruk på 0,967 mill. kr

hvor merinntekt sykepenger utgjør 0,507 mill. kr. Kjøp av varer og tjenester ligger 1,356 mill. kr under periodisert budsjett.

Kulturskolen ligger godt an i forhold til å oppfylle ambisjonene om å øke elevkapasiteten og treffer denne høsten 300 flere barn ukentlig enn i vårhalvåret. Ytterligere elevplasser opprettes nå fortløpende så snart tilbudene er ferdig planlagt og bemannet. Øvrige planlagte tiltak som faller senere enn tidligere periodisert, er pianostemming, it-investeringer og utstyrsinnkjøp som medfører avvik i regnskapet. Det er også brukt 0,577 mill. kr mindre til konsulenttjenester og andre tjenester (innleie av undervisningspersonell).

Den største andelen av mindreforbruket skyldes i særlig grad underforbruk når det gjelder tiltakene opplæring i korps, etterutdanning av lærere og skoleledere samt utvikling av felles nettportal for kulturskolen i Nye Kristiansand. For de to siste formålene vil det være ønskelig å flytte penger over årsskiftet. Det er gjort avtale om etterutdanning med UiA og BI, men det har ikke lyktes å få igangsatt all etterutdanning før januar 2019. Dette skyldes kapasitetsutfordringer hos både etterutdanningsleverandører og kulturskolen.

Enhetens salgsinntekter ligger 0,404 mill. kr bak periodisert budsjett pr. 2. tertial. Økt aktivitet i 2. halvår 2018 medfører at dette vil reduseres frem mot årsskiftet.

Kulturskolen melder en prognose med bakgrunn i dette om forventet mindreforbruk på 0,800 mill. kr ved årets slutt.

2. INVESTERING

Pågående investeringsprosjekter i kultursektoren – bruttokostnad per 2. tertial 2018

Tall i 1 000 kr

		Akkumulert regnskap	Prosjekt-ramme	Avvik
Prosjektnr:	Kulturdirektørens stab:			
1450017	Fond for kommunal kunst	-	542	542
4400024	Skulpturgruppe nedre torv	70	150	80
	Biblioteket:			
4420107	Oppgradering hovedbiblioteket	22 193	18 150	-4 043
4420108	Meråpent bibliotek	-	800	800
	Fritidsetaten vest			
4450008	Ombygging klubbrom Torridal skole	85	-	-85
	Idrettsetaten:			
4400023	Hellemyrhallen - inventar og utstyr	53	281	228
4410000	Kunstgressbaner, hovedprosjekt	-	512	512
4410005	Rehab kunstgress Modenabanen, Flekkerøy	169	-	-169
4410006	Rehab kunstgress Kristiansand stadion 11'er	37	-	-37
4482103	Kunstgressbane Solsletta, Tveit	-	2 000	2 000
4486000	Idrettsanlegg rehabilitering/oppgradering	-	3 555	3 555
4486022	Nytt gjerde Kristiansand Stadion	275	200	-75
4486023	Kunstgressbaner - miljøprosjekt gummigranulat	110	-	-110
9004020	Tveit flerbrukshall - inventar og utstyr	487	1 500	1 013
9521010	Sukkevann Idrettshall - inventar og utstyr	226	400	174
Totalt		23 703	28 090	4 387

Kulturdirektørens stab

Prosjekt 1450017 – Fond for kommunal kunst

Bystyret vedtok i juni 2017 å legge om finansieringen og forvaltningen av kommunale kunstprosjekter ved nybygg og rehabiliteringer. Midlene samles nå i et eget «kunstfond» i Kultursektoren. Det er foreløpig ikke regnskapsført noen kostnader på prosjektet pr. 2. tertial.

Prosjekt 4400024 – Skulpturgruppe nedre torv

Under arbeidet med parkeringshus under Torvet ble den populære skulpturgruppen «Ovalur» av Eirik Gjedrem på Nedre Torv ødelagt under transport til lager. I vedtatt utomhusplan er skulpturene flyttet bort fra selve torvet, og inn på plenen mellom biblioteket og domkirken. Reparasjon av ødelagt betongskulptur er ikke mulig, og det er derfor avtalt pris med kunstneren for å lage en ny gruppe. Bruttokostnaden er tidligere beregnet til kr 150 000, hvorav utbygger som forårsaket skaden, dekker ca. en tredjedel. Fakturert kr 70 000,- pr. 2. tertial iht. gjennomført fremdrift i prosjektet, mens Torvparkering AS har betalt inn kr 48 500,- til prosjektet. Arbeidet med nytt kunstverk har vist seg å bli noe mer omfattende enn forutsatt og prosjektet ventes å bli litt dyrere av den grunn. Det er klarert med rådmannen at merforbruket (foreløpig indikert til å utgjøre ca. 60 000 kr) kan finansieres ved bruk av midler fra fond for kommunal kunst, og en vil komme nærmere tilbake til dette ved avslutningen av prosjektet.

Biblioteket

Prosjekt 4420107 – Oppgradering hovedbiblioteket

Oppgradering og ominnredning til et moderne og framtidsrettet bibliotek. I handlingsprogrammet er det bruttobevilget 17,5 mill. kr (inkludert midler fra Stiftelsen for store kulturanlegg i Kristiansand med 4,5 mill. kr). I tillegg er det overført 0,650 mill. kr fra driften på biblioteket der man også tidligere har fått statlige midler i to prosjekter – Library 4U! og Arenautvikling – med til sammen ca. 1,4 mill. kr. Dette har medført at prosjektets kostnadsramme har økt til 18,150 mill. kr. Resterende midler fra disse 2 prosjektene vil også tilføres prosjekt 4420107 på sikt. Videre avsluttes nå prosjekt 9431211 *biblioteket bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede* nå i 2. tertial der restbevilgningen på 0,048 mill. kr overføres til prosjekt 4420107 der de nå er brukt iht. formålet.

Nyåpning av biblioteket fant sted 24. august 2017. Påløpt 22,193 mill. kr pr. 2. tertial 2018. Prosjektet ble større, mer omfattende og dyrere enn lagt til grunn. Det ble tidligere søkt gaveforsterkningsfondet om midler med ca. 1,1 mill. kr som man nå har fått avslag på.

Hensyntatt resterende finansiering på prosjekt Library 4U! og Arenautvikling ligger da prosjektet slik det ser ut nå an til en overskridelse på ca. 3,3 mill. kr. I hovedsak skyldes halvparten av kostnadsoverskridelsen ekstra utgifter til rådgivere, mens den andre halvparten skyldes bygningsmessig merkostnader, herunder utfordringer ved legging av nye gulv, uforutsett men nødvendig oppgradering av det elektriske anlegget o.a., i tillegg har det også blitt brukt mer på inventar og møbler enn det som opprinnelig var avsatt midler til.

Det har vært utfordrende å holde oversikt og styring i prosjektet da det ble vedtatt at prosjektet skulle kjøres parallelt og i sammenheng med Kirkeparkprosjektet med fjerning av nedkjøringsrampe, nytt inngangsparti knyttet til bygging av parkeringskjeller, utvendig heis til Kunsthallen og tiltaksmidler til bygningsmessig vedlikehold. Kulturdirektøren ønsker derfor at prosjektet regnskapsmessig avsluttes samtidig med resten av arbeidene som er utført i og rundt bibliotekbygningen (2. tertial 2019), og at skjønnsmessige vurderinger også brukes ved disponering av mer-/mindreforbruk. Utsatt oppstart av prosjektet har også medført generell økt prisstigning som også kan forklare noe av kostnadsøkningen.

Prosjekt 4420108 – Meråpent bibliotek

Investering i utstyr som regulerer/overvåker tilgangen til hovedbiblioteket og Vågsbygd bibliotek når ansatte ikke er til stede. Det planlegges meråpent bibliotek utover bibliotekets ordinære åpningstid, slik at hovedbiblioteket og Vågsbygd bibliotek blir tilgjengelig fra kl. 7 til 23 samtlige dager. Prosjektet er noe utsatt, da anbudskonkurranse ikke bør lyses før biblioteket har innført nytt biblioteksystem. Det tok lenger tid enn antatt før nytt biblioteksystem ble satt i drift 3.9.2018. Feilretting i systemet pågår nå for fullt, og må også være fullført før meråpent bibliotek innføres. Det har derfor ikke påløpt noen kostnader i prosjektet ennå.

Fritidsetaten vest

Prosjekt 4450008 – Ombygging klubbrom Torridal skole

Skolebiblioteket ved Torridal skole har vært lite i bruk og store areal har stått ubrukt i lengre tid. Dette skal nå gjøres om til et «flerbruksrom» og tilpasses flere brukere i tillegg til at det fortsatt skal være et skolebibliotek. Fritidsetaten vest har investert i inventar og utstyr for å få dette tilpasset sin bruk. I all hovedsak er dette møbler, lys og lydutstyr. Rommet skal være ferdigstilt i løpet av høsten og har et budsjett på litt i overkant av 0,1 mill. kr. Prosjektet planlegges avsluttet 1. tertial neste år og finansieres ved bruk av midler fra enhetens disposisjonsfond.

Idrettsetaten

Prosjekt 4400023 – Hellemyr flerbrukshall – inventar og utstyr

Gjelder overføring av restmidler fra prosjekt 9060010 – Hellemyr flerbrukshall – utstyr og inventar som ble avsluttet av Kristiansand Eiendom i 2. tertial 2017. Gjenstår 0,228 mill. kr på prosjektet av en opprinnelig kostnadsramme på 2,0 mill. kr. Midlene er disponert til diverse idrettsutstyr til hallen, heisvegg, speakeranlegg, gulvdekke, ballfangernett, gulvvaskemaskiner, møbler og innredning, verktøy, høyttaleranlegg mm..

Prosjekt 4481000 – Kunstgressbaner, hovedprosjekt

Hovedprosjekt for midler bevilget til utskifting av kunstgressbaner i kommunen. Opprinnelig bruttobevilget 3 mill. kr. Midlene er brukt til å finansiere utskifting av kunstgressdekke på Hellemyr stadion. Tidligere er det også brukt 0,028 mill. kr i prosjektet til avslutning av prosjektene Color Line banen og Kongsgårdbanen på noen mindre interne kostnader. Det er videre ikke bevilget nye midler inn i prosjektet til å finansiere ytterligere skifter av kunstgressbaner i kommunen i 2018. Gjenstår 0,512 mill. kr av prosjektets ramme pr. 2. tertial 2018.

Prosjekt 4481005 – Rehab. kunstgress Modenabanen, Flekkerøy

Gjelder omlegging/bytte av kunstgressdekke på Modenabane på Flekkerøy. Påløpt 0,169 mill. kr i kommunens regnskap til grunnforholdsundersøkelser, anbudsbeskrivelse mm. Prosjektet er utsatt i påvente av ekstern sak fra Norges fotballforbund, Kulturdepartementet og NTNU om bruk av gummigranulat. Grunnforholdsundersøkelsen har avdekt utfordringer med hensyn til dreneringen som ikke tilfredsstiller dagens krav til dette.

Ligger foreløpig inne netto 1,2 mill. kr i handlingsprogrammet i 2019 fremmet etter politisk initiativ. Utgangspunktet var at en la til rette for at kunne benyttes samme modell som ved utskifting av kunstgresset på den andre Flekkerøybanen hvor idrettslaget forskutterte utgiftene og får tilbake nettokostnaden av kommunen på et senere tidspunkt. Utsettelsen av prosjektet gjør at forutsetningene og incentivene for dette ikke lenger er til stede på samme vis som tidligere.

Det er behov for en netto utvidelse på 1 mill. kr her, og bruttoramme på 4 mill. kr for å fullfinansiere tiltaket i henhold til siste kostnadsprognoser/-kalkyler. Idrettsetaten fremmet

behov for ytterligere midler til rehabilitering av idrettsanlegg/kunstgressbaner ifm. rulleringen av HP 2018-2021, men dette ble ikke vedtatt. Prosjektet er derfor ikke fullfinansiert, og må følges opp i kommende rullinger av handlingsprogrammet før prosjektet kan realiseres og tas videre.

Prosjekt 4481006 – Rehab. kunstgress Kristiansand stadion 11-er

Gjelder omlegging/bytte av kunstgressdekke på 11-er banen på Kristiansand stadion. Dette er den siste banen av de 6 prioriterte banene som ble kartlagt tilbake i 2014. Påløpt 0,037 mill. kr pr. 1. tertial til en tidligere tilstandsrapport mm. av banen. Det ligger foreløpig ikke inne finansiering av banen i gjeldende handlingsprogram.

Prosjekt 4482103 – Kunstgressbane Solsletta, Tveit

Nytt prosjekt i 2018 lagt inn etter politisk initiativ. Bystyret ba administrasjonen gå i dialog med Tveit IL og vurdere hvordan klubbens egne ressurser og kompetanse kan brukes inn i prosjektet for å få til en løsning med kunstgress på Solsletta innenfor rammene på 2 mill. kr. Eierforhold, bruk av tippemidler, omfang m.m. må vurderes. Det ble satt som en forutsetning at det finnes et alternativ til gummigranulat og bystyret ba videre om at saken kommer tilbake til bystyret før prosjektet realiseres med en beskrivelse av hvordan dette skal gjennomføres.

Administrasjonen har deretter avholdt et første møte med Tveit IL for å vurdere hvordan klubbens egne ressurser og kompetanse kan brukes inn i prosjektet for å få til en løsning innenfor rammen på 2 mill. kr. Det er også rettet en henvendelse til kommuneadvokaten og kommunens innkjøpstjeneste for å sjekke ut handlingsrommet ifm. lov om offentlig anskaffelser og evt. opp mot EØS regelverket. Det ble videre lagt opp til at det utarbeides en sak til bystyret etter at vedtakets forutsetninger er drøftet med Tveit IL, og der det utredes nærmere de tekniske, juridiske og økonomiske premissene i prosjektet.

Denne saken kommer nå til behandling i kulturstyret samtidig med tertialrapporten og sendes deretter videre for behandling i bystyret. Overordnet konklusjonen er at Tveit IL ikke er interessert i å overta, eie og bygge en bane for 2 mill. kr ettersom risikoen og kostnadene blir alt for høye, mens prosjektet ellers er kalkulert til ca. 12 mill. kr slik at det skjer heller ikke noe fra kommunens side før evt. fullfinansiering er på plass.

Prosjekt 4486000 – Idrettsanlegg rehabilitering/oppgradering

Fast post på idrettsetatens investeringsbudsjett. Tidligere årlig bevilgning på kr 700 000 i budsjettet er redusert til kr 300 000 ettersom Kristiansand Eiendom har overtatt deler av ansvaret for idrettshallene fra og med 2018. Bevilgningene blir benyttet til et stort antall tiltak som brukes til å håndtere mindre prosjekter i nummerserien 4486xxx, herunder diverse prosjekter knyttet til brannsikkerhet og mindre utstyrsinnkjøp som ikke enheten evner å finansiere over sitt ordinære driftsbudsjett.

For tiden 16 aktive prosjekter i nummerserien mellom 4486005-4486023 med total brutto kostnad på 3,352 mill. kr frem til 2. tertial. I tertialen her nå foreslås det at 13 av prosjektene knyttet til brannsikkerhet avsluttes da ansvaret for dette er overført til Kristiansand eiendom, og tilsvarende for prosjektet som omhandler innkjøp av nytt idrettsutstyr i Gimlehallen.

Totalt er det kostnadsført 3,352 mill. kr på de 16 prosjektene, hvorav 2,967 mill. kr på de 14 prosjektene som skal avsluttes. For tiden har budsjettet en ramme på 3,555 mill. kr. Videre ligger det 0,200 mill. kr i eget budsjett til etablering av nytt gjerde på Kristiansand stadion. Totalt 3,755 mill. kr. Idrettsetaten er tidligere tilført 0,1 mill. kr til miljøprosjekt for gummigranulat som i 2. tertialrapport i fjor ble overført fra teknisk sektors disposisjonsfond til idrettsetatens disposisjonsfond. Dette foreslås nå tilført prosjektet sammen med 0,3 mill. kr i tillegg fra egne oppsparte midler fra idrettsetatens disposisjonsfond.

Man har også mottatt spillemidler med totalt 0,252 mill. kr på to av anleggene som er avsluttet i rehab.-serien som ikke fremgår av tabellen over (inntektsført på prosjekt 4486000). Hensyntatt dette gjenstår det 1,055 mill. kr til bruk i rehab.serien i 2018 innen årets og tidligere års budsjettrammer.

Prosjekt 4486022 – Nytt gjerde Kristiansand stadion

Gjelder nytt gjerde og belysning på Kristiansand Stadion. Opprinnelig kostnadsramme 0,200 mill. kr. Prosjektet delfinansieres 50/50 med midler fra kriminalitetsforebyggende koordinator og 0,100 mill. kr fra idrettsetatens eget disposisjonsfond. Prosjektet er blitt noe dyrere enn estimert og det er påløpt 0,275 mill. kr pr. 2. tertial. Det gjenstår ca. 75 meter som ikke er skiftet (mot Snorres gate). Her står fremdeles det gamle plankegjerdet som hindrer innsyn. Det er ønskelig å bytte dette gjerdet også før prosjektet avsluttes. Ytterligere medfinansiering med teknisk sektor søkes for å få fullført tiltaket.

Prosjekt 4486023 – Kunstgressbaner – miljøprosjekt gummigranulat

Nytt prosjekt der idrettsetaten har fått overført 0,100 mill. kr til enhetens disposisjonsfond fra by- og samfunnsenheten (miljø) i kommunen. Det er foreløpig kjøpt inn 10 rister til kummer for å fange opp gummigranulat og forhindre avrenning av granulat. Idrettsetaten legger nå inn 0,3 mill. kr fra enhetens disposisjonsfond her for å styrke finansieringen av prosjektet og for å kunne gjennomføre flere tiltak på dette området.

Prosjekt 9004020 – Tveit flerbrukshall – inventar og utstyr

Hallen ble ferdigstilt sommeren 2017 med offisiell åpning 18. august, og i full drift siden skolestart 2017. Det er bevilget 1,5 mill. kr til utstyrs- og inventarmidler i prosjektet. Midlene skal disponeres til diverse idrettsutstyr til hallen. Påløpt 0,487 mill. kr pr. 2. tertial.

Prosjekt 9521010 – Sukkevann idrettshall – inventar og utstyr

Midler til utstyr og inventar i den nye Sukkevannshallen. Påløpt 0,226 mill. kr av en totalramme på 0,400 mill. kr hvor mesteparten relaterer seg til en ny gulvvaskemaskin som er kjøpt inn.

3. FORSLAG TIL BUDSJETTENDRINGER

DRIFT

Rådmannen foreslår følgende rammeendring for Kultursektoren:

Tiltak (tall i 1000 kr):		Økte utgifter/ Red. inntekter.	Red. utgifter/ Økte inntekter.
	Sektor 4 - Kultur		
1.	Driftstilskudd til Aladdin kulturhus	150	
2.	IMDI – Tilskudd til frivillig virksomhet i lokalsamfunn	353	353
3.	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2018	1 325	1 325
4.	Tilskudd – Støtte til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn 2018	650	650
	SUM - sektor 4:	2 478	2 328

1. Driftstilskudd til Aladdin kulturhus – kr 150 000

Prøveperioden på fem år er over og det er nå inngått en langsiktig leieavtale.

Virksomheten på huset har klart seg uten kommunalt driftstilskudd, men nå har huseier omsider reparert ventilasjonsanlegget, og dette påfører brukerne en merkostnad i form av økte strømregninger. I årets fire første måneder ligger strømregningene i gjennomsnitt kr 12 000 over tilsvarende periode i 2017, per måned. Utgiftsøkningen følger aktivitetsnivået (behovet for utskifting av luft), og vil ikke bli nevneverdig lavere i sommermånedene. KE som huseier, insisterer på at utfordringen ikke skal løses ved lavere husleie, men at leietaker bør få driftstilskudd fra kulturbudsjettet.

2. IMDI – Tilskudd til frivillig virksomhet i lokalsamfunn – kr 353 000

Ordningen er beholdt de 20 kommunene med størst andel innvandrere.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI) har delegert ansvaret for forvaltningen av «Tilskudd til frivillig virksomhet i lokalsamfunn som bidrar til deltakelse, dialog og samhandling» til Kristiansand kommune, som fordeler midlene etter søknad. Det er gitt tilskudd til 21 ulike lag og foreninger her i 2018.

3. Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom 2018 – kr 1 325 000
Kultursektoren har fått bevilget 2 732 500 kr fra nasjonal ordning mot barnefattigdom i 2018. Enkelttilskudd over 300 000 kr betales ut i to omganger så 500 000 kr av midlene var ikke mottatt pr. 1.9, men er kommet inn nå senere ila. september. Kulturskolen har fått 0,3 mill. kr i støtte til prosjekt «Kulturknuden», Samsen kulturhus har fått 0,175 mill. kr til «kompetanse og opplevelser», Fritidsetaten øst og Fritidsetaten vest har fått 0,325 mill. kr hver til ferie og fritidstilbud, mens Fritidsetaten øst også har fått 0,2 mill. kr til prosjekt «venner fra hele verden». Kultursektorens budsjett justeres opp på inntekts- og utgiftssiden med disse beløpene, mens resten av bevilgede midler videreførdes til aktuelle mottakere iht. tildelingsoversikt fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.
4. Tilskudd – Støtte til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn 2018 – kr 650 000
Kultursektoren har mottatt 1 250 000 kr fra ordningen med støtte til barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn 2018. Blå Kors Kristiansand med sitt prosjekt «Vision skatepark – mestring og muligheter på ett brett» er mottaker av 0,600 mill. kr (videreformidles via kommunen), mens Samsen kulturhus har fått 0,650 mill. kr til sitt prosjekt «En3 Samsen» som reguleres inn i enhetens budsjett på inntekts- og utgiftssiden.

Totalt innebærer dette at Kultursektorens brutto budsjett økes med 2,478 mill. kr, mens netto budsjett økes med 0,150 mill. kr fra 206,328 mill. kr 206,478 mill. kr.

UAVKLARTE SAKER

Tilskudd til minnesmerke for krigsseilerne

Rådmannen har mottatt en søknad fra *Krigsseilertreffet Mandal* om økonomisk støtte til et minnesmerke for krigsseilere fra Vest-Agder. Foreningen ønsker å reise et regionalt monument hvor man har tenkt å risse inn 180 navn på krigsseilere fra Vest-Agder som mistet livet under krigen. Kristiansand-kunstneren Erik Pirolt har laget skisse til monumentet, og planen er å plassere det utenfor bymuseet i Mandal, eventuelt ved kulturhuset Buen.

Totalbudsjettet er på kr 750 000, som blir kr 4167 per navn som skal prege monumentet. Det søkes om tilskudd for 65 avdøde krigsseilere fra Kristiansand; $65 \times \text{kr } 4167 = \text{kr } 270\,855$.

Innenfor vedtatt kulturbudsjett er det ikke rom for å gi tilskudd i denne størrelsesorden. Kulturdirektøren er av den oppfatning at Kristiansand kommune først og fremst må prioritere å støtte opp om aktørene i Kristiansand når det gjelder krigsseilerhistorikken – D/S Hestmanden (Vest-Agder-museet) som er Norges offisielle krigsseilmuseum og det nasjonale minnesmerket over krigsseilernes innsats, samt Norsk senter for krigsseilerhistorie ved Arkivet freds- og menneskerettighetssenter. Kulturdirektøren mener at det er gjennom forskning og aktiv formidling overfor nye generasjoner at vi i dag best hedrer krigsseilernes innsats. Et tilskudd til monument i Mandal anbefales ikke innenfor vedtatt budsjetttramme.

INVESTERING

Prosjekter i Kultursektoren som foreslås regnskapsmessig avsluttet per 2. tertial 2018

Tall i 1 000 kr

		Akkumulert regnskap	Prosjekt-ramme	Avvik
Prosjektnr:	Biblioteket:			
9431211	Biblioteket - bedre tilgjengelighet for funksj.	102	150	48
	Fritidsetaten vest:			
4450009	Ny båt fritidsetaten vest	247	-	-247
	Idrettsetaten:			
4400025	Solsletta parkeringsplass	22	1 000	978
4486005	Gimlehallen - forebyggende branntiltak	720	-	-720
4486006	Håneshallen - forebyggende branntiltak	981	-	-981
4486008	Gimlehallen - idrettsutstyr	256	-	-256
4486009	Odderøyahallen - forebyggende branntiltak	134	-	-134
4486011	Oddemeshallen - forebyggende branntiltak	83	-	-83
4486012	Sukkevanhallen - forebyggende branntiltak	26	-	-26
4486013	Badmintonhallen - forebyggende branntiltak	470	-	-470
4486014	Flekkeøyhallen - forebyggende branntiltak	39	-	-39
4486015	Havimyrhallen - forebyggende branntiltak	4	-	-4
4486016	Idda Arena - forebyggende branntiltak	26	-	-26
4486017	Møvighallen - forebyggende branntiltak	1	-	-1
4486018	Karusshallen - forebyggende branntiltak	79	-	-79
4486019	Torridalshallen - forebyggende branntiltak	38	-	-38
4486020	Vågsbygdhallen - forebyggende branntiltak	110	-	-110
Totalt		3 338	1 150	(2 188)

Prosjekt 9431211 – Biblioteket bedre tilgjengelighet for funksjonshemmede

Arbeidet består av flere tiltak. De opprinnelige tiltakene er gjennomført, mens resterende midler skal brukes inn i prosjekt «oppgradering hovedbibliotek» innenfor midlenes formål. Blant annet stemme i publikumsheisen og trappeneser i trapp som ned til arrangementsrommet. Gjenstår 0,048 mill. kr av en bevilgning på 0,150 mill. kr i prosjektet som overføres til prosjekt 4420107 oppgradering hovedbiblioteket.

Prosjekt 4450009 – Ny båt fritidsetaten vest

Etter brannen i enhetens båthus på Andøya der den tidligere båten gikk tapt, har man kjøpt inn ny båt – Pioneer Multi – som brukes i flere av aktivitetstilbudene enheten tilbyr. Total kostnad kr 247 043. Enheten fikk forsikringsoppgjør på 200 000 kr for tidligere båt, flere kajaker og diverse annet sjøsport- og fiskeutstyr som gikk med i brannen. Ettersom ny båt nå er kjøpt inn avsluttes prosjektet her i 2. tertial. Beløpet finansieres ved overførsel av midler fra enhetens disposisjonsfond (forsikringsoppgjøret) til investering med 199 043 kr, mens prosjektet fullfinansieres brutto (tillegg av mva.) ved bruk av 48 000 kr fra momskompensasjon i sektor 9.

Prosjekt 4400025 – Solsletta parkeringsplass

I 1. tertial tidligere i år ble det gjort en avsetning her på 1 mill. kr hvor rådmannen anbefalte at «en inngår avtale med utbygger om at kommunen legger ut for p-plassen og får utgiftene refundert når utbyggingen starter opp. Kostnad for 21 parkeringsplasser er estimert til 1 mill. kr». Siden den gang er det avklart med grunneier om at det ikke er aktuelt å inngå avtale med kommunen mht. forskuttering og etablering av en ny parkeringsplass ved idrettsanlegget ettersom grunneier fortrinnsvis ønsker å selge ut utbyggingsområdet, men er usikker på om og når dette vil la seg gjennomføre. I forkant av bevilgningen i 1. tertial ble det

hentet inn konsulenter til å lage kostnadsoverslag, samt utarbeide planskisse for anlegget for å vite hvor mye midler en skulle be om i tertialen. Dette har medført en kostnad på 22 438,- i regnskapet slik at resterende gjenstående midler i prosjektet med 0,978 mil. kr leveres tilbake til kapitalfondet samtidig som prosjektet nå avsluttes.

Prosjekt 4486008 – Gimlehallen idrettsutstyr

Underprosjekt i rehab.serien. Innkjøp og oppgradering av idrettsutstyr i Gimlehallen. Påløpt 0,256 mill. kr pr. 2. tertial. Prosjektet er klar til å avsluttes ved bruk av finansiering fra rehab.prosjektet på projektnr. 4486000.

Idrettshaller – forebyggende branntiltak

Idrettsetaten har videre 13 idrettshaller det er gjort forebyggende branntiltak i de senere år med totalt 2,711 mill. kr. Ansvar og budsjettmidler for dette er nå overført til Kristiansand Eiendom f.o.m. 2018. Det er således ikke påløpt noen ytterligere kostnader på disse prosjektene i 2018, og de kan derfor nå avsluttes ved bruk av finansiering fra hovedprosjektet i rehab.serien, projektnr. 4486000.

Investeringer – andre justeringer

1. Plexiglass - nytt vant på Idda Arena – kr 1 000 000
Nye krav fra ishockeyforbundet gjør at lokale ishockey-klubber ikke får spille hjemmekampene på Idda Arena før dagens vant er byttet ut og erstattet med et som tilfredsstiller de nye kravene. Estimert kostnad på 1 mill. kr tilføres Idrettsetaten på investeringsbudsjettet.
2. Kunstgressbaner – miljøprosjekt gummigranulat – 400 000 kr
I tillegg til de tidligere bevilgede midlene fra by- og samfunnsenheten (miljø) i kommunen med 0,100 mill. kr (som allerede er brukt opp) ønsker idrettsetaten å bruke noen midler selv her for å komme videre i dette viktige arbeidet. Det foreslås å bruke 0,3 mill. kr av egne midler (tidligere opparbeidede overskudd/disposisjonsfond) i enheten som sammen med de 0,1 mill. kr fra by- og samfunnsenheten som ble plassert inn på enhetens disposisjonsfond etter 1. tertial, totalt utgjør 0,4 mill. kr som nå overføres fra enhetens disposisjonsfond til investeringsbudsjettet (prosjekt 4486023).
3. Prosjekt 4410004 – Rehab. Karuss kunstgressbane
Prosjektet som gjelder omlegging/bytte av kunstgressdekke på Karuss i Vågsbygd sammen med nytt lysanlegg/bytte av lys i lysmaster, ble avsluttet i 2. tertial 2017. Prosjektet har nå mottatt 151 000 kr i spillemidler på lysanlegget som gjør at en kan budsjettere dette inn i prosjektet, mens det anbefales at budsjetttrammen til hovedprosjektet for skifte av kunstgressbaner, projektnr. 4410000 styrkes tilsvarende på utgiftssiden.

STATUS PÅ SEKTORENS DISPOSISJONSFOND

Sektorens disposisjonsfond utgjorde 4,877 mill. kr pr. 1.1.2018. Justert for midler levert tilbake til bykassa ifm. årsoppgjøret for 2017, prognose for 2018, bruk av disposisjonsfond i 1. og 2. tertial, samt korreksjon av en tidligere postering mellom Kristiansand Eiendom og Idrettsetaten er prognosen på sektorens disposisjonsfond på om lag 3,6 mill. kr pr. 31.12.2018.

Disponeringer disposisjonsfond i 2. tertial

Fritidsetaten vest

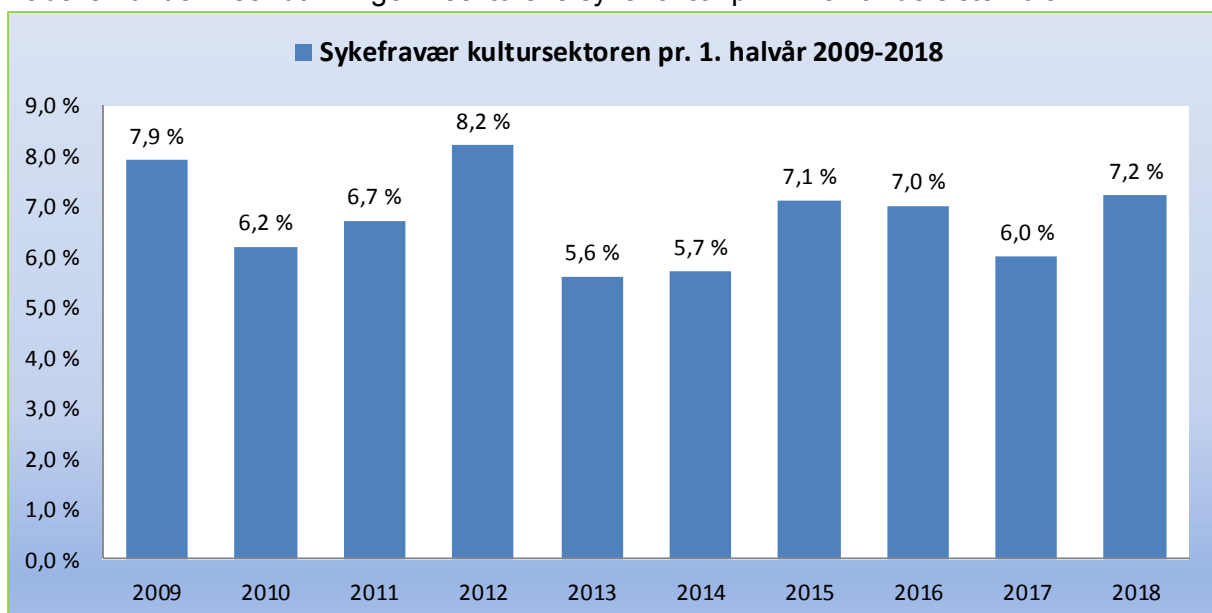
Det foreslås å bruke 199 043 kr av enhetens disposisjonsfond ifm. avslutningen av investeringsprosjekt ny båt.

Idrettsetaten

Idrettsetaten er tidligere tilført 0,1 mill. kr til miljøprosjekt for gummigranulat som i 2. tertialrapport i fjor ble overført fra teknisk sektors disposisjonsfond til idrettsetatens disposisjonsfond. Dette foreslås nå tilført prosjektet 4486023 Kunstgressbaner - miljøprosjekt gummigranulat sammen med 0,3 mill. kr fra egne oppsparte midler på etatens disposisjonsfond slik at prosjektet får en foreløpig kostnadsramme på 0,4 mill. kr og arbeidet her kan fortsette.

4. SYKEFRAVÆR

Tabellen under viser utviklingen i sektorens sykefravær pr. 1. halvår de siste 10 år:

Totalt fravær pr. 1. halvår i sektoren ligger på 7,2 % fordelt på 1,9 % på korttidsfravær og 5,3 % på langtidsfravær. Gjennomsnittet for de 10 siste årene ligger på 6,8 %, mens sektorens mål for sykefravær på årsbasis er 5,5 % i 2018.

5. SATSINGSOMRÅDENE I KOMMUNEPLANEN

Samskaping som drivkraft Retningsmål i kommuneplanen Kristiansand er en vekstkraftig landsdelshovedstad.				
Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Resultat 2017	Mål 2018	Status 1.9.18
1	Kristiansand er en kulturell drivkraft og attraktiv samarbeidspartner.			
	<u>Indikatorer:</u>			
	1. Antall kulturinstitusjoner, sentre og foreninger med statsstøtte som Kristiansand er vertsby for.	21	23	21
	2. Samarbeidsavtaler og partnerskap med institusjoner, organisasjoner og kompetansesentre.	-	26	35
	3. Kunstsilo-prosjektet realiseres.	0 %	10 %	5 %
	4. Avklare finansiering og fremdrift av nytt bygg for Vest-Agder-museet på Odderøya.	0 %	50 %	0 %

Kompetanse for verdiskaping Retningsmål i kommuneplanen: Kristiansand er en ledende kompetanseby hvor innbyggerne utvikler og anvender sin kompetanse.				
Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Resultat 2017	Mål 2018	Status 1.9.18
1	Kristiansand har et mangfold av kultur- og fritidsarenaer som legger til rette for utvikling og bruk av egen kompetanse.			
	<u>Indikatorer:</u>			
	1. Være blant de tre beste storbyene på Norsk idrettsindeks / Norsk kulturindeks.	1/4	1/3	Ikke klart
	2. Antall egenproduserte offentlige konserter, forestillinger og utstillinger hvor barn og unge er utøvere.	173	120	75
	3. Antall kompetansegivende kurs for byens innbyggere i regi av biblioteket, Samsen kulturhus og fritidstjenestene.	283	260	236
	4. Antallet samfunnsdebatter/kulturarrangementer på biblioteket.	190	180	108
2	Kristiansand er en drivkraft for målrettet satsing på talentutvikling.			
	<u>Indikatorer:</u>			
	1. Andel elever som 5 år etter deltakelse i Kulturskolens talenttilbud studerer kunsthøgskolefag på høyskolenivå eller har profesjonell kunstnerisk yrkeserfaring.	-	25 %	Måles i oktober
	2. Antall tiltak og prosjekter for unge under 25 år som bidrar til talentutvikling på Samsen kulturhus.	-	9	8
	3. Andel av midlene som går til unge talenter under 30 år i ordningen med tilskudd til kunst- og kulturformål.	14 %	15 %	10,5 %
	4. Strategi for toppidrett er forankret politisk og prioriterte tiltak er innarbeidet i handlingsprogrammet.	-	50 %	75 %

Deltakelse og tilhørighet

Retningsmål i kommuneplanen:

- I Kristiansand lever alle barn og unge et liv under forhold som fremmer verdighet, tilhørighet, mestring og deltakelse i fellesskapet.
- Innbyggerne har mulighet til å ivareta egen helse, trivsel og livskvalitet.

Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Resultat 2017	Mål 2018	Status 1.9.18
1	Kristiansand har en sterk kulturell grunnmur som legger til rette for et aktivt kultur- og fritidsliv. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall besøk i fritidsklubb, helgearrangementer og ferietilbud. 2. Antall besøk på Samsen kulturhus. 3. Andel barn og unge (6-19 år) som kulturskolen regelmessig når med sin virksomhet. 4. Antall besøkende på bibliotekene.	47 960 109 000 12,3 % 313 480	41 000 105 000 14 % 450 000	27 358 45 000 13,3 % 245 507
2	Alle innbyggere i Kristiansand har mulighet til å delta i kultur- og fritidstilbudet. <u>Indikatorer:</u> 1. Antall unge med behov for tilrettelegging som deltar i kultur- og fritidsaktiviteter. 2. Antall voksne med behov for tilrettelegging som deltar i kultur- og fritidsaktiviteter. 3. Antall barn og unge fra familier med lavinntekt som får delta i gode, alminnelige og spennende ferietilbud og turer. 4. Antall friplasser og deltakere i gratistilbud på Kulturskolen.	422 171 408 40	300 250 500 150	337 247 370 346

Byvekst med kvalitet

Retningsmål i kommuneplanen

- Kristiansand er en kompakt by med urbane kvaliteter, attraktive bydeler og klimavennlig transport.

Nr.	Periodemål for hele perioden – beskrivelse av indikator	Resultat 2017	Mål 2018	Status 1.9.2018
1	Kristiansand har tidsriktige og attraktive kulturarenaer både i sentrum og i bydelssentra. <u>Indikatorer:</u> 1. Samsen kulturhus, Hovedbiblioteket, Gimlehallen og Vågsbygd kultursenter rehabiliteres til dagens bygningsmessige/tekniske krav. 2. Bydelshusløsning på Hånes er realisert og ferdigregulert tomt til Kultursenter øst er avsatt i Rona. 3. Ny kulturskole i sentrum bygges på Silokaia. 4. Idrettsanleggene på Kringsjø ferdigstilles sammen med ny skole.	- - - -	25 % - - -	10 % - - -

6. OPPFØLGING AV VEDTATTE VERBALFORSLAG I BUDSJETTBEHANDLINGEN

Vedtak	Status 1.9.2018
Bystyret ber Rådmannen vurdere hvordan Kulturskolen kan tiltrekke flere elever fra innvandrergrupper, blant annet ved å vurdere muligheten for å utvide med undervisningstilbud fra andre kulturelle tradisjoner.	Arbeidet starter opp i høst. Sak fremmes for kulturstyret i løpet av året.
Bystyret ber Rådmannen legge til rette for at kommunens idrettsanlegg i større grad enn i dag kan disponeres også av aktører som ikke er en del av Norges idrettsforbund (NIF).	Sak behandlet i kulturstyret 29.8 og formannskapet 5.9.
Bystyret ønsker å stimulere til frivillig innsats og dugnadsarbeid, og ønsker at kommunen skal vurdere hvordan idrettsklubber kan være med å bidra inn i anlegg på andre måter enn med økonomiske midler. Bystyret ber administrasjonen gå i dialog med Tveit IL og vurdere hvordan klubbens egne ressurser og kompetanse kan brukes inn i prosjektet for å få til en løsning med kunstgress på Solsletta innenfor rammene på 2 mill. Eierforhold bruk av tippemidler, omfang m.m. må vurderes. Det er en forutsetning at det finnes et alternativ til gummigranulat. Bystyret ber om at saken kommer tilbake til bystyret før prosjektet realiseres med en beskrivelse av hvordan dette skal gjennomføres.	Sak til bystyret 24.10 er under utarbeidelse. Vedtakets forutsetninger er drøftet med Tveit IL, og det er utredet nærmere de tekniske, juridiske og økonomiske premissene for prosjektet.

Punkt 72/18: Møteplan for kulturstyret 1. halvår 2019

Dato 11. september 2018
Saksnr.: 201800019-44
Saksbehandler Maren Svenning

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.09.2018

Møteplan for kulturstyret 1. halvår 2019

Sammendrag

Kulturdirektøren har satt opp forslag til møteplan for kulturstyret første halvår 2019. Forslaget er samordnet med forslaget til møteplan for bystyret, samt behovet for behandling av faste saker på gitte tidspunkt.

Det forventes at saksmengden vil gå noe ned når arbeidet med kommunesammenslåingen tiltar utover i 2019. Kulturdirektøren foreslår derfor ett møte færre enn hva som har vært praksis tidligere år.

Forslag til vedtak

Kulturstyret vedtar følgende møteplan for 1. halvår 2019:

Onsdag 30. januar
Onsdag 6. mars
Onsdag 3. april
Onsdag 29. mai

Stein Tore Sorthe
Kulturdirektør

Maren Svenning
Utvalgssekretær

Punkt 73/18: Revidering av retningslinjer for Kristiansand kommunes satsing på rytmisk musikk

Bilag

Rettningslinjer for satsing på rytmisk musikk 26.09.18

Rettningslinjer for satsing på rytmisk musikk

Dato 12. september 2018
Saksnr.: 201802138-3
Saksbehandler Helene Hostad Tønnessen

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.09.2018

Revidering av retningslinjer for Kristiansand kommunes satsing på rytmisk musikk

Kristiansand kommunes satsing på rytmisk musikk ble vedtatt av bystyret 3.12.2008. Ordningen administreres av Sørf – Sørnorsk kompetansesenter for musikk, og et tildelingsutvalg bestående av én representant fra Kulturdirektørens stab, én representant fra byens musikkmiljø og én fra styret i Sørf, fordeler midlene ut til musikkmiljøet. Rytmisk satsing ble revidert av kulturstyret 30. oktober 2013, hvor det ble foretatt en grundig revidering av hele ordningen.

Det er enighet mellom kulturdirektøren, tildelingsutvalget og Sørf om at det er behov for å gjøre noen justeringer i ordningens retningslinjer.

Endring av fordelingsnøkkel

I dagens retningslinjer i punkt 1.3 er satsingsmidlene fordelt på følgende måte:

- 64 % til tilskuddsordninger for arrangementer og turneer
- 16 % til profesjonalisering av musikkbransjen i byen
- 13 % til administrasjon/saksbehandling, inkl. drift av øvingslokaler
- 7 % til delfinansiering av et årlig regionalt bransjetreff

Musikkmiljøet har endret seg de siste årene og dagens fordelingsnøkkel speiler ikke behovene i miljøet. Søknadsmengden og kvaliteten på turné- og arrangementssøknadene har gått noe ned, og det er behov for en større satsing på profesjonalisering av musikkbransjen. Kulturdirektøren ser det også som hensiktsmessig å gi tildelingsutvalget mer handlingsrom enn de har i dag. Behovene endrer seg stadig og det er ønskelig at ordningen kan utvise større fleksibilitet til å imøtekomme dette.

Kulturdirektøren anbefaler derfor at fordelingen av tilskudd til arrangementer og turneer og tilskudd til profesjonalisering av musikkbransjen i byen slås sammen. Det blir da tildelingsutvalget, i dialog med kulturdirektøren som bestemmer fordelingsnøkkelen og fordeler satsingsmidlene mellom tilskuddsordningene for arrangementsstøtte, turnéstøtte og profesjonaliseringsstøtte.

Flytting av Sørveiv

Rytmisk satsing har med 7 % av satsingsmidlene delfinansiert et årlig regionalt musikkbransjetreff kalt Sørveiv. Sørveiv er en festival som siden 2013 har samlet musikkbransjen til en internasjonal musikkfaglig konferanse, nettverksbygging og showcase-konserter. Formålet er å skape en musikkfaglig plattform og utviklingsarena for musikkbransjen i Agderfylkene, nasjonalt og internasjonalt. Sørveiv ble startet opp som et

prosjekt i regi av Sørf – Sørnorsk kompetansesenter for musikk, men har i 2018 opprettet et ideelt aksjeselskap og står nå på egne bein.

Sørveiv og kulturdirektøren er enige om at det nå er hensiktsmessig å flytte Sørveiv ut av Rytmask satsing. Når festivalen ikke eies av Sørf lenger, innebærer det at Sørveiv kan søke om tilskudd gjennom ordningen «Tilskudd til festivaler» og bli vurdert i samme tilskuddsordning som de andre festivalene i byen. Sørveiv søker da fra 2019 om tilskudd til festivaler på lik linje med de andre festivalene i byen, med søknadsfrist 15. desember 2018.

Kulturdirektøren foreslår med disse justeringene følgende fordelingsnøkkel av satsingsmidlene:

- 77 % til tilskuddsordninger for arrangementsstøtte, turnéstøtte og profesjonaliseringsstøtte
- 13 % til administrasjon/saksbehandling inkl. drift av øvingslokaler

Antall søknadsfrister

Siden oppstarten har Rytmask satsing hatt seks søknadsfrister i året. Tildelingsutvalget har de siste årene sett en tendens til at noen av søknadsrundene ikke får inn nok søknader av god kvalitet. Det er ressurskrevende for tildelingsutvalget å møtes seks ganger i året og de stiller seg derfor positive til å redusere antall søknadsfrister. Kulturdirektøren foreslår med dette som bakgrunn å redusere antall søknadsfrister fra seks til fire i året. Søknadsfristene blir da som følger: 1. desember, 1. mars, 1. juni, 1. september.

Introstøtte

I forbindelse med revideringen i 2013 ble det opprettet en Introstøtte for arrangement og turné. Ordningen skal dekke de ferske og unge aktørene som søker, ha mindre krav til søknadene og gi en maks tildeling på kr 5000. Tildelingsutvalget ser av erfaring at ordningen ikke blir brukt. I 2017 hadde ordningen tre søknader om introstøtte og i 2018 er det så langt kommet inn tre søknader. Kulturdirektøren foreslår å fjerne introstøtten fra ordningen og behandle søknadene på lik linje med andre søknader. Det er viktig at tildelingsutvalget fortsetter å prioritere støtte også til nye, unge musikkaktører, selv om det ikke lenger er skilt ut som en egen støtteordning.

Rullering av tildelingsutvalget

I retningslinjene punkt 3.1 står det:

«Alle søknader om tilskudd fra satsingsmidlene behandles av et tildelingsutvalg bestående av en representant for kommunen, en fra Vest- Agder musikkråd og en fra styret i Sørf». Det foreslås å endre punktet om en representant fra Vest-Agder musikkråd til en representant fra byens musikkmiljø. I tillegg foreslås det å legge til: «Representantene fra byens musikkmiljø og styret i Sørf rulleres hvert andre år».

Forslag til vedtak

Kulturstyret vedtar reviderte retningslinjer for Kristiansand kommunes satsing på rytmask musikk.

Stein Tore Sorthe
kulturdirektør

Helene Hostad Tønnessen
rådgiver

Vedlegg:

Retningslinjer for satsing på rytmask musikk 26.9.18 (forslag til nye reviderte retningslinjer)
Retningslinjer for satsing på rytmask musikk (vedtatt 30. oktober 2013)

Punkt 74/18: Tilskudd til kunst- og kulturformål 2.halvår 2018

Bilag

Administrative tilsagn 2.halvår 2018

Administrative avslag 2.halvår 2018

Dato 4. september 2018
Saksnr.: 201805603-44
Saksbehandler Jørgen Skauge

Saksgang
Kulturstyret

Møtedato
26.09.2018

Tilskudd til kunst- og kulturformål 2.halvår 2018

Sammendrag

Bystyret har satt av kr 1 150 000 på budsjettposten «Tilskudd til kunst- og kulturformål» i 2018. I tillegg til avsatt budsjettpost er det overført kr 70 000 fra tilbakeført tilskudd i «Tilskudd til festivaler». I denne søknadsrunden kom det inn 42 søknader der det totalt ble søkt om 1,46 millioner kr. Kulturdirektøren legger opp til å fordele midlene slik:

	1.halvår 2018	2.halvår 2018	Totalt
Tilskudd – administrativ behandling	kr 600 000	kr 490 000	kr 1 090 000
Tilskudd – politisk behandling	kr 130 000		kr 130 000
Sum	kr 730 000	kr 490 000	kr 1 220 000

40 søknader er i henhold til retningslinjene ferdigbehandlet administrativt (se vedlagte lister over administrative tilsagn og avslag). Én søker har mottatt tilskudd på totalt kr 10 000 fra ekstramidlene til satsning på korps under Musikkorpsenes år 2018. To søknader fremmes for behandling i kulturstyret. Begge søknadene fremmes med forslag om bruk av kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto hvor det før møtet gjenstår kr 210 000. Den enkelte søknad er gitt en nærmere vurdering i bakgrunn for saken.

Forslag til vedtak

Fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto bevilger kulturstyret

- a) kr 50 000 til Storymakers' dokumentar «Slaveskipet»
- b) kr 50 000 til 51K Arteriets «Center for research, development and production of contemporary art»

Stein Tore Sørthe
kulturdirektør

Jørgen Skauge
rådgiver

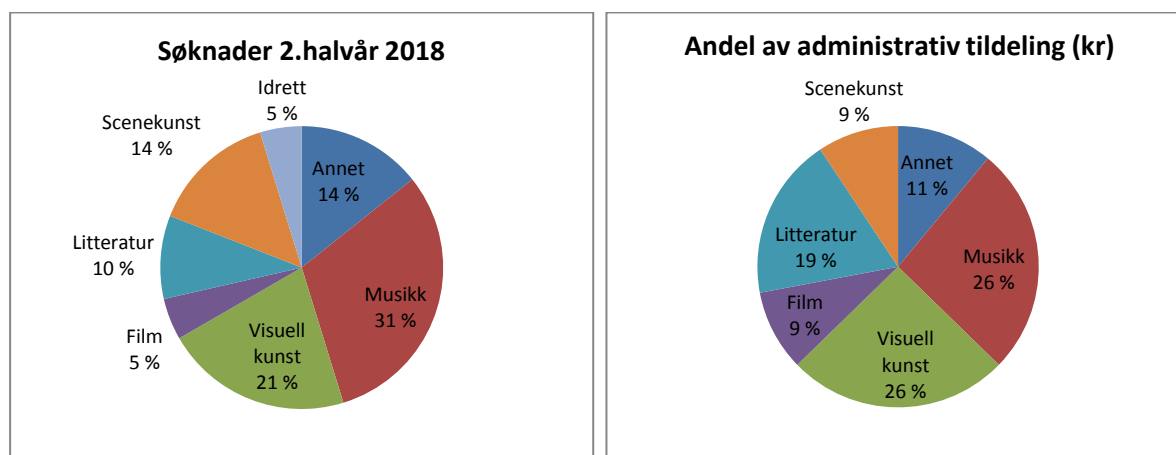
Vedlegg:
Administrative tilsagn 2.halvår 2018
Administrative avslag 2.halvår 2018

Bakgrunn for saken

Bystyret har satt av kr 1 150 000 på budsjettposten «Tilskudd til kunst- og kulturformål» i 2018. I tillegg til avsatt budsjettpost er det overført kr 70 000 fra tilbakeført tilskudd i «Tilskudd til festivaler». I denne søknadsrunden kom det inn 42 søknader der det totalt ble søkt om 1,46 millioner kr i tilskudd. Kulturdirektøren legger opp til å fordele midlene slik:

	1.halvår 2018	2.halvår 2018	Totalt
Tilskudd – administrativ behandling	kr 600 000	kr 490 000	kr 1 090 000
Tilskudd – politisk behandling	kr 130 000		kr 130 000
Sum	kr 730 000	kr 490 000	kr 1 220 000

40 søknader er i henhold til retningslinjene ferdigbehandlet administrativt (se vedlagte lister over administrative tilsagn og avslag). En søker har mottatt tilskudd på totalt kr 10 000 fra ekstramidlene til satsning på korps under Musikkorpsenes år 2018.

To søknader fremmes for behandling i kulturstyret. Begge søknadene fremmes med forslag om bruk av kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto hvor det før møtet gjenstår kr 210 000.

Storymakers – Dokumentarfilmen «Slaveskipet»

Produksjonsselskapet Storymakers v/ Ole Bernt Tellefsen søker om tilskudd på kr 100 000 til dokumentarfilmen «Slaveskipet». Produksjonen har et totalbudsjett på 2,1 mill. kr. Dokumentaren baserer seg på funnet av slaveskipet «Fredensborg» i 1974, og vil blant annet inneholde intervjuer med fremtredende fagpersoner rundt den dansk-norske slaveindustrien. Handlingen kretser rundt den unge norske matrosen Christian Runge, som overlevde forliset og søkte nødhavn på Narestø. Målet er å bygge en emosjonell bro mellom fortid og nåtid til bruk i undervisningssammenheng. Filmproduksjonen har mottatt totalt kr 1 250 000 fra Norsk kulturråd, Fritt Ord, NRK, Sørnorsk filmsenter og Aust-Agder fylkeskommune. I tillegg søkes det midler fra flere andre, bl. a Unesco.

Tilskudd til kort- og dokumentarfilmer skal fortrinnsvis søkes av Sørnorsk filmsenter. Kulturdirektøren mener likevel at filmen «Slaveskipet» er såpass godt regionalt forankret med et produksjonsapparat i regionen, og innehar et så spennende tema at produksjonen også bør støttes av kommunen.

Produksjonsselskapet har tidligere vist, ved flere anledninger, at de leverer gode produksjoner og har innpass hos NRK både med tilskudd og visninger på blant annet dokumentarene «Svartedauen» og «Med rett til å kapre». Slik publisitet bidrar til å øke fokus på produksjoner fra vår region. Kulturdirektøren anbefaler derfor å bevilge kr 50 000 fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto.

51K Arteriet – A center for research, development and production of contemporary art

arteriet har siden 2013 vært drevet som et privat non-profit galleri. Galleriet har vært et viktig tilskudd til den visuelle kunstscenen i Kristiansand, og har hatt fokus på å vise samtidskunst fra regionen. Ultimo 2017 gikk **arteriet** over fra å være privat til å bli kunstnerstyrt, dette for å muliggjøre fortsatt drift, og videreutvikling av galleriet.

I 2019 planlegger 51k **arteriet** å bevege seg i retning av å bli den første organisasjonen i Kristiansand med fokus på ny eksperimentell praksis innen kunst, vitenskap og teknologi og samtidig bli et knutepunkt for samhandling mellom disse. 51k **arteriet** skal være «et senter for forskning, utvikling og produksjon av samtidskunst», samt et visningsrom for ung samtidskunst. Det er blant annet etablert samarbeid med fagansvarlig for digital læringsdesign ved Universitetet i Agder og utviklet et pilotprosjekt for digital visning av kunst i samarbeid med Streaming Museum. Det arbeides kontinuerlig med samarbeidspartnere både lokalt og internasjonalt.

Søknaden henvises til tilleggsbevilgningskontoen da den ansees som en søknad om tilskudd til etablering av 51k **arteriet**. Av et totalbudsjett på kr 516 000 søkes det om kr 50 000 i tilskudd fra kommunen. Kulturdirektøren mener 51k **arteriet** tilfører byen og kunstmiljøet noe nytt og spennende i sin satsing på kunst, vitenskap og teknologi og anbefaler at søknaden innvilges med et tilskudd på kr 50 000 fra kulturstyrets tilleggsbevilgningskonto.

Punkt 75/18: Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer

Bilag

Vedtak FORMAN, 31102018, Sak 129/18, Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer

Vedtak BYUTVIK, 18102018, Sak 182/18, Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer

Dato 11. september 2018
Saksnr.: 201813080-1
Saksbehandler Anne-Lene Semb

Saksgang
Kulturstyret
By- og miljøutvalget
Formannskapet

Møtedato
26.09.2018
18.10.2018
31.10.2018

Vurdering av miljøkrav til idretts- og kulturarrangementer

I forbindelse med behandling av handlingsplan mot marin forsøpling i bystyret 23.5.2018 ble følgende oversendelsesforslag vedtatt:

«Vi ber administrasjonen vurdere hvordan man kan legge inn miljøkrav (spesielt med tanke på forsøpling) når det tildeles støtte til idretts- og kulturarrangementer.»

Det er en rekke store arrangementer i byen som ikke mottar støtte fra kommunen, for eksempel Palmesus og Ravnedalen Live. Kulturdirektøren mener derfor problemstillingen heller bør vurderes i forbindelse med kommunens *utleie* av arealer, idrettshaller og -anlegg, enn å knytte eventuelle krav til tildelingen av tilskudd. På den måten vil man nå ut til flere, også de største arrangørene som ikke mottar støtte av kommunen.

Praksis i dag

I eksisterende tilskuddsordninger til festivaler og arrangementer stiller det i dag ingen miljøkrav for å motta støtte.

I leieavtalen for offentlig uterom stilles følgende krav:

«Alt av utstyr og søppel må fjernes innen leieperioden utgår. Eventuelle skader på anlegget må leier utbedre i henhold til kommunens anvisning, eller kommunen utbedrer på leiers regning. Hvis anlegget ikke er ryddet eller tilbakestilt til den stand anlegget var da leieperioden startet, vil det påløpe et gebyr på kr. 10 000 pr. dag.»

I leieavtalen for idrettsanlegg er det stilt følgende miljøkrav i punkt 6:

«Ved bruk av kommunens anlegg skal det tas miljøhensyn. Anlegget skal ryddes etter endt leietid/treningstid slik at det er klargjort for neste leietaker. Ved større arrangementer er leietaker ansvarlig for fjerning av søppel hvis ikke annet er avtalt. Leietaker oppfordres til å informere deltakere om å benytte søppeldunker som er satt ut. Manglende rydding som medfører utrykning og eventuelt merarbeid for teknisk personell, vil bli fakturert med minimum to timer i henhold til vedtatte satser. Manglende rydding kan føre til opphør av tildelt treningstid i samråd med Kristiansand Idrettsråd.»

Tydeligere miljøkrav til arrangører

Det er satt i gang et arbeid med å stille tydeligere miljøkrav til arrangører i kommunen. En tverrfaglig arbeidsgruppe har siden april 2018 jobbet med nye retningslinjer for bruk av offentlig uterom for arrangementer. Gruppen er enig i at det må stilles tydeligere miljøkrav til arrangementer i offentlig uterom og haller, og det samarbeides med miljørådgiver i by- og samfunnsenheten om dette. Følgende krav er foreslått i retningslinjene:

1. Utstyr, installasjoner og materiale skal fjernes fra byrommet umiddelbart etter endt arrangement. Dette inkluderer søppel, plakater og tilsvarende.
2. Leietaker må sørge for å ha tilstrekkelig med søppeldunker på uteområdet. Det forventes at større arrangementer kildesorterer avfall.
3. Store mengder frityr- og matolje skal levers til avfallsmottak.
4. Leietaker er også ansvarlig for at nødvendig renhold finner sted og at området holdes rent og ryddig under og etter arrangementet.
5. Faststrøm skal brukes framfor strøm fra aggregat, så langt det lar seg gjøre.
6. Bruk av heliums-ballonger og konfetti er ikke tillatt.
7. Kommunen oppfordrer leietaker til å ha en tydelig miljøprofil på arrangementet.

Retningslinjene skal ut på høring 1. oktober og behandles politisk i desember 2018.

Kommentar til punkt 3: For å gjøre det lettere og mer attraktivt for arrangementene å koble seg på faststrøm, vil dette innebære økte utgifter på budsjettet til Ingeniørvesenet.

Miljøtiltak og samarbeid mellom kommune og arrangører

I forbindelse med oversendelsesforslaget har kulturdirektøren tatt initiativ til to tverrfaglige arbeidsgruppemøter. Arbeidsgruppen har bestått av representanter fra Arrangementskontoret, Parkvesenet, Ingeniørvesenet, By- og samfunnsenheten og Kulturdirektørens stab. Gruppen har hatt gode konstruktive samtaler og er enige om at det bør arbeides mer tverrfaglig innenfor dette området. Gruppen vil samles ved behov for endring av rutiner.

I samtaler med byens arrangører kommer det tydelig frem et ønske om at kommunen i større grad må legge bedre til rette for at arrangørene skal kunne drive mer miljøvennlig. Satsing og fokus på miljø er ikke noe arrangørene kan gjøre alene, og de ønsker mer dialog og et tettere samarbeid med kommunen.

Gruppen har utarbeidet flere konkrete tiltak som kan styrke miljøfokus internt i kommunen og eksternt hos arrangørene i byen:

1. Se på mulighetene for å legge til rette for faststrøm på de mest brukte uterommene og oppkobling på kommunens avløpsnett for store arrangementer.
2. Sette miljøtiltak som fast tema på kommunens halvårsmøter med Arrangementsgruppa hvor byens største arrangementer møter fast.
3. Arrangere gratis miljøkurs for byens arrangører og festivaler i samarbeid med for eksempel Miljøfyrtårn.
4. Redigere leieavtaler for uterom og idrettsanlegg og stille tydeligere miljøkrav som speiler retningslinjene
5. Oppfordre i retningslinjer til tilskuddsordninger til festivaler og arrangementer å ha en tydelig miljøprofil

Forslag til vedtak

Formannskapet tar redegjørelsen til orientering.

Ragnar Evensen
rådmann

Stein Tore Sørthe
kulturdirektør

Vedlegg: ingen

Punkt 76/18: Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit

Bilag

Vedtak KOMMUN, 09102018, Sak 69/18, Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit

Vedtak BYSTYR, 24102018, Sak 112/18, Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit

Dato 18. september 2018
Saksnr.: 201700063-44
Saksbehandler Astri Edvardsen Sødal

Saksgang
Kulturstyret
Kommunalutvalget
Bystyret

Møtedato
26.09.2018
09.10.2018
24.10.2018

Svar på verbalvedtak om rehabilitering av idrettsanlegget i Tveit

Sammendrag

Bystyret fattet følgende verbalvedtak i desember 2017:

«Bystyret ønsker å stimulere til frivillig innsats og dugnadsarbeid, og ønsker at kommunen skal vurdere hvordan idrettsklubber kan være med å bidra inn i anlegg på andre måter enn med økonomiske midler. Bystyret ber administrasjonen gå i dialog med Tveit IL og vurdere hvordan klubbens egne ressurser og kompetanse kan brukes inn i prosjektet for å få til en løsning med kunstgress på Solsletta innenfor rammene på 2 mill. Eierforhold, bruk av tippemidler, omfang m.m. må vurderes. Det er en forutsetning at det finnes et alternativ til gummigranulat. Bystyret ber om at saken kommer tilbake til bystyret før prosjektet realiseres med en beskrivelse av hvordan dette skal gjennomføres».

Kulturdirektøren har lagt følgende inn i vedtatt handlingsprogram med hensyn til oppfølging av vedtaket:

«Det utarbeides en sak til bystyret etter at vedtakets forutsetninger er drøftet med Tveit IL, og det er utredet nærmere de tekniske, juridiske og økonomiske premissene i prosjektet».

Banen det gjelder er 11-er naturgressbane på Solsletta i Tveit. Anlegget er kommunalt. Bystyret har bevilget 2 millioner kroner til prosjektet. Møter er avholdt med Tveit IL. I kommunedelplan idrett og friluftsliv er dette et prioritert prosjekt for omlegging fra naturgress til kunstgress.

Innkjøpsavdelingen og jurist i kommunen har vurdert relevante problemstillinger for kommunen og konkludert med følgende:

Tilskudd til klubben med den hensikt at klubben skal forestå nødvendige innkjøp til gjennomføring av baneprosjektet vil klart være i strid med lov om offentlige anskaffelser. Alle innkjøp må i dette tilfellet, i regi av Kristiansand kommune lyses ut på ordinær måte på Doffin. Øvrige innkjøpsfaglige moment er først og fremst knyttet til bortfall av garantier og risiko knyttet til setningsskader og reparasjoner. Det er viktig å være bevisst at merkostnadene kan bli betydelige.

Med bakgrunn i ovenstående, samt totalvurdering av de utfordringer en løsning vil kunne gi med å overføre anlegg og ansvar til idrettslaget for et slikt prosjekt, anbefaler ikke

rådmannen at idrettslaget forestår ombygging/etablering av ny kunstgressbane med lys på Solsletta i egen regi.

Forslag til vedtak

1. Bystyret tilrår ikke at Tveit IL skal stå for ombygging av idrettsbanen på Solsletta, kun med tilskudd fra kommunen.
2. Finansiering av nytt kunstgressanlegg med lys på Solsletta må vurderes ved rullering av handlingsprogrammet.
3. Gummigranulat kan benyttes i banedekkene på Solsletta når anleggene etableres i tråd med føringer i ny forskrift.

Ragnar Evensen
rådmann

Stein Tore Sørthe
kulturdirektør

Vedlegg: ingen

Bakgrunn for saken

Bystyret fattet følgende verbalvedtak i desember 2017:

«Bystyret ønsker å stimulere til frivillig innsats og dugnadsarbeid, og ønsker at kommunen skal vurdere hvordan idrettsklubber kan være med å bidra inn i anlegg på andre måter enn med økonomiske midler. Bystyret ber administrasjonen gå i dialog med Tveit IL og vurdere hvordan klubbens egne ressurser og kompetanse kan brukes inn i prosjektet for å få til en løsning med kunstgress på Solsletta innenfor rammene på 2 mill. Eierforhold, bruk av tippemidler, omfang m.m. må vurderes. Det er en forutsetning at det finnes et alternativ til gummigranulat. Bystyret ber om at saken kommer tilbake til bystyret før prosjektet realiseres med en beskrivelse av hvordan dette skal gjennomføres».

Kulturdirektøren har lagt inn følgende i vedtatt handlingsprogram med hensyn til oppfølging av vedtaket:

«Det utarbeides en sak til bystyret etter at vedtakets forutsetninger er drøftet med Tveit IL, og det er utredet nærmere de tekniske, juridiske og økonomiske premissene i prosjektet».

Banen ligger på Solsletta i Tveit, like ved siden av Sivilforsvarets nedlagte «fjernhjelpelir». Anlegget er kommunalt og består av én 11-er naturgressbane, én 7-er kunstgressbane, tennisbane, ballbinge og klubbhus for Tveit IL. I klubbhuset er det i tillegg til «klubbhusdelen», garderober og miniatyrskytebane. Huset er seksjonert. Kommunen eier garderobene.

Sivilforsvarets anlegg ble for noen år siden solgt til privat eiendomsutvikler. Området er under regulering og planlegges bebygd med 89 boenheter. Det er i tillegg igangsatt arbeid med reguleringsplan for 72 leiligheter like ved. Totalt 161 nye boenheter like inntil idrettsanlegget. Det er også planlagt etablert barnehage ved siden av idrettsanlegget. På sikt vil dette bety en stor økning av barn og unge i dette området, som har behov for tilrettelagte og gode aktivitetsanlegg.

Vintrene er normalt kaldere i Tveit enn i resten av kommunen. Gressbanen ligger slik til at sola ikke får tak før et godt stykke ut på våren. Det betyr at banen sjelden kan tas i bruk til trening og kamp før i slutten av april/begynnelsen av mai. Det er heller ikke flomlys på banen. I vinter ble banen ødelagt av frostbrann hvilket nødvendiggjorde en omfattende rehabilitering. Varmen og tørken i mai, juni og juli med tilhørende vanningsforbud, gjorde situasjonen så spesiell at i år ble banen åpnet for bruk først i august.

Den lille kunstgressbanen har vært et bra tilbud for de minste årsklassene, men her er nå kunstgresset helt utslitt og må byttes (anlagt i 2004). Klubben påpeker at banen er så dårlig at skaderisikoen er betydelig. Lagene til Tveit IL har derfor i mange år vært nødt til å reise ut av området for å få tilfredsstillende trenings- og kampfasiliteter, spesielt gjelder det vår og høst. Banene på Sukkevann og i Solviga (Hånes) er de mest brukte.

Omlegging av naturgressbanen på Solsletta til en moderne kunstgressbane med flomlys er idrettsetatens prioriterte prosjekt. Tveit har i dag en befolkning på 3 497, og er ett av få lokalområder i kommunen som ikke har en 11-er kunstgressbane. En eventuell realisering av prosjektet bør også omfatte skifte av gresset på 7-er banen. Det vil da være mulig å oppnå billigere kvadratmeterpris på kunstgresset.

Bystyret har bevilget 2 millioner kroner til prosjektet, men dette er ikke tilstrekkelig for å realisere prosjektet, hverken i offentlig eller privat regi.

Flere møter er avholdt med Tveit IL. Dette er en klubb med stor dugnadsånd og engasjement. Klubben har tidligere påtatt seg ansvar ut over det som har vært normalt for de fleste idrettslag i Kristiansand. Blant annet var klubben svært delaktig i byggeprosjektet for

idrettshall, hvor de blant annet sørget for arkitekttegningene, og bidro med totalt 2 millioner kroner.

De tekniske, juridiske og økonomiske prinsippene ved at et idrettslag etablerer, finansierer og bygger en bane på et areal eid av kommunen, er vurdert. Klubben er åpenbart i stand til å gjennomføre et slikt prosjekt, men det tilkommer andre utfordringer.

Juridiske og innkjøpsfaglige vurderinger

Innkjøpsavdelingen og kommuneadvokatkontoret i kommunen ble forelagt følgende problemstillinger etter drøfting rundt verbalvedtaket. Besvarelsene følger spørsmålene.

- 1) *Vil et tilskudd til klubben kunne oppfattes som en omgåelse av lov om offentlige anskaffelser?*

Tilskudd til klubben med den hensikt at klubben skal forestå nødvendige innkjøp til gjennomføring av baneprosjektet vil klart være i strid med lov om offentlige anskaffelser. Alle innkjøp må i dette tilfellet lyses ut på ordinær måte, i regi av Kristiansand kommune.

- 2) *Er det ytterligere juridiske eller «innkjøpsfaglige» momenter som er til hinder for å rigge prosjektet som beskrevet i verbalvedtaket fra bystyret?*

Øvrige innkjøpsfaglige momenter er først og fremst knyttet til bortfall av garantier og risiko knyttet til setningsskader og reparasjoner. Det er viktig å være bevisst at merkostnadene kan bli betydelige.

- 3) *Dersom kommunen selger/gir anlegget til Tveit IL, kan klubben da anskaffe varer og tjenester fra hvem de vil (ikke offentlig anbud), selv om de får et investeringstilskudd fra kommunen?*

Det er mulig, men vil ikke være i tråd med gjeldende praksis i Kristiansand kommune.

Utbygging i klubbregi

Omlegging fra naturgress til kunstgress med lys på 11-er banen på Solsletta, samt utskifting av kunstgresset på 7-er banen, er kostnadsberegnet til cirka 12 millioner kroner (brutto). Dette er basert på erfaringstall, men grunnforholdenes beskaffenhet er svært ofte avgjørende for sluttsummen. Til informasjon kan nevnes at omlegging av naturgressbanen på Kringsjø har en foreløpig kalkyle som er vesentlig høyere enn 12 millioner kroner (på grunn av dårlig grunn/myr). Det antas at grunnforholdene på Solsletta er bedre (morene/grus). Det er svært vesentlig at grunnarbeidet blir korrekt utført, med tanke på å unngå eventuelle setningsskader og dreneringsproblemer på et senere tidspunkt.

Innkjøpstjenesten og kommuneadvokatkontoret er tydelige på at et tilskudd til en klubb i den hensikt å gjennomføre et byggeprosjekt på kommunal grunn og i kommunalt eie, vil være i strid med lov om offentlige anskaffelser.

Det vil imidlertid være mulig med et kommunalt tilskudd og privat utbygging, forutsatt at kommunen overdrar eiendommen til klubben. Da får klubben ansvar for å tilrettelegge og følge opp prosjektering, bygging, drift og eventuelle reklamasjoner. Klubben vil være søknadsberettiget for spillemidler. Klubben må da forplikte seg til å holde anlegget åpent for idrettslig aktivitet i 30 år.

Ovenstående er drøftet i flere møter med Tveit IL og 7. september fikk Idrettsetaten følgende tilbakemelding:

«Vi i styret i Tveit IL hadde et kort møte i går (06.09.), og konklusjonen vedrørende å ta dette i privat regi ikke er aktuelt, og vi ber herved om at prosjektet kjøres i kommunal regi.

Begrunnelse fra vår side er følgende:

*Risiko ved å eie anlegget med tanke på årlige driftskostnader,
Egenkapital vi må ha neste gang gresset skal byttes ut
Risiko generelt ved et eierskap da det ikke kan foreligge noen garantier fra kommunen rundt utgifter.*

Lista er lengre, men før det kan foreligge garantier om økonomi er det ikke nødvendig å si noe mer fra vår side.

Med tanke på at det ikke går å kjøre det kommunalt og privat sammen, og samtidig at vi ikke kan gå med på å være «forsøkskanin» på et slikt prosjekt er dette ikke mulig å få til. Et raskt søk på hva andre anlegg koster å få opp, så ser vi at vi snakker om 10 - 12 millioner kroner.

Oppsummering:

Vi i Tveit IL ønsker at ungene som spiller i idrettslaget Tveit IL skal ha en hjemmebane de kan være stolt av, og ikke bli sendt til Hånes, Søm eller andre steder i Kristiansand for å spille hjemmekamper – det handler om tilhørighet og stolthet!

I dag har vi en 11 gressbane som ikke kunne brukes før i august i år (normalt april/mai), en 7` er kunstgressbane som er helsefarlig (mange unge barn som tidlig har belastningsskader på grunn av dårlig/og utbrukt kunstgress og som er 14 år gammelt).

Vi har også en ballbinge som er ødelagt og iallfall farlig å bruke (denne er sikkert 25 år). Se bilder som er vedlagt. I dag deler altså 200-300 hundre spillere på en 7`er kunstgressbane med tanke på treningstider årlig. Til og med ungene bekymrer seg over dette, og det burde de ikke tenke på en gang!

Vi Tveit IL kan ikke gå med på forskjellsbehandling mer, og ber innstendig om at kommunen går videre med å lage budsjett på en 11 bane, 7 bane og en 5 bane – alle i kunstgress – som kan fremlegges videre for bystyret og nødvendige instanser slik at vi kan ha anlegget seinest klar våren 2019».

Styreleder Tveit IL

Klubben ønsker med andre ord ikke å påta seg det meransvaret som fremkommer i bystyrets vedtaket.

Statlige spillemidler

Det er bevilget 2 millioner kroner til prosjektet. I tillegg kan det søkes om inntil 2,7 millioner kroner i spillemidler til 11-er banen. 7-er banen på Solsletta er 14 år gammel, og vil etter søknad få inntil 0,6 million kroner i spillemidler når den blir skiftet. Ved en eventuell utbygging i klubbregi, er det ikke garanti for at klubben får 100 % momsfritak (som kommunen ville ha fått). Momskompensasjonsordningen for frivillige lag og organisasjoner er riktignok øket gradvis i de årlige statsbudsjetter siden innføringen, men refusjonen er søknadsbasert og det varierer fra år til år hvor mange lag og foreninger som søker, samt hvor mye det søkes om.

«Det er kun eieren av anlegget som kan søke om tilskudd fra spillemidlene. I helt spesielle tilfeller kan departementet, etter forutgående skriftlig søknad, gi dispensasjon fra dette

kravet.» (ref. Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet – 2018, kap.1.3).

Nye typer kunstgress

Kunstgress skal ha tilfredsstillende funksjonskrav og spillegenskaper. Kunstgressbaner skal ha godkjent testrapport før utbetaling av spillemidler. Nye banedekker uten gummigranulat er etablert i begrenset omfang så langt, og det er svært lite erfaring med denne type dekker over tid. Kunstgressbaner uten granulat er ikke lagt tidligere i Kristiansand. Nye banedekker (uten innfyll) har mye større andel plastfibre, og er også betydelig dyrere enn tradisjonelle granulatbaner. Tilbakemeldinger fra Norges Fotballforbund er at kvaliteten er dårligere og at de ikke lengre blir godkjent for spill av FIFA.

Det er også lagt baner med kork og sukkerroer i Norge. Erfaringene med disse så langt er at de ikke har de samme spillegenskapene som de tradisjonelle kunstgressbanene med gummigranulat. På Gjemselund i Kongsvinger er det lagt kork som innfyll. Problemet er at kork er et produkt med begrenset tilgjengelighet, det flyter dessuten bort ved kraftig regnvær. Informasjon idrettsetaten har fått tilsier også at etterfylling av kork må foretas hvert år for cirka 80 000 kroner. I tillegg er det foreløpig svært begrenset erfaring over tid med slike baner.

Selv om diskusjon om nye banetyper uten gummigranulat står høyt på agendaen landet over, er det så langt ikke gitt rom fra Kulturdepartementet for å kunne søke om rehabiliteringsmidler tidligere enn 10 år, om det viser seg at de ikke fungerer som tiltenkt over tid. Dette gir foreløpig en betydelig økt økonomisk risiko for eier ved valg av slike banedekker. Det er altså i dag ingen fullverdige alternativer til gummigranulat, men det er svært mange leverandører som driver med forskning og utvikling.

Bystyrets vedtak om at «*Det er en forutsetning at det finnes et alternativ til gummigranulat*» når det gjelder prosjektet på Solsletta, gir derfor tilleggsutfordringer ut over manglende finansiering.

Miljødirektoratet la den 6.7.2018 frem *Utkast til forskrift om utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale*. Som underlag til denne forskriften, har Miljødirektoratet utarbeidet *Høringsnotat med konsekvenser av forslaget* (Nytt kapittel 23A i forurensingsforskriften om utforming og drift av idrettsbaner der det brukes plastholdig løst fyllmateriale.) Her fremkommer blant annet følgende fra Miljødirektoratet:

«Forskriften er konsekvensvurdert, og inneholder krav om:

- En fysisk barriere rundt banen
- Håndtering av drens- og overvann
- Tiltak for å hindre spredning fra brukere av banen
- Informasjonsformidling
- Forsvarlig håndtering av snø
- Avfallshåndtering/ombruk

Konklusjonen fra vår vurdering av muligheten for å erstatte gummigranulat i kunstgressbaner fra januar 2018, er at det i dag ikke finnes tilstrekkelig gode alternativer som muliggjør dette. Alternativet er da å gjennomføre tekniske tiltak på den enkelte bane for å redusere tapet av fyllmateriale til naturen. Det vil imidlertid fremdeles være et visst utslipp av granulat til naturen, men gitt fraværet av praktisk anvendbare substitutter for plastholdig fyllmateriale vil et nullutslipp være uoppnåelig med de løsninger og den teknologi som er tilgjengelig i dag. Det er per i dag ikke praktisk mulig å erstatte all bruk av plastholdig fyllmateriale i kunstgressbaner, men et betydelig potensial i å redusere tapet av fyllmateriale ved hjelp av fysiske tiltak. De viktigste tiltakene vil være en fysisk barriere rundt banen og tiltak knyttet til drenering og snørydding. Dette er tiltak som kan medføre betydelige kostnader».

På denne bakgrunnen mener Kulturdirektøren at ny bane på Solsletta bør kunne benytte gummigranulat som innfyll om ikke annet godkjent produkt foreligger på etableringstidspunktet. Alle nye fotballanlegg skal etableres i tråd med føringer i ny forskrift om utforming og drift av idrettsbaner. Forskriften er foreslått å gjelde fra 1.1.2019.

Rådmannens vurdering

Tveit IL er klare på at de ikke ønsker å ta det økonomiske ansvaret som et eierskap til hele anlegget vil medføre. Det lokale idrettslaget i bygda har alltid tatt et stort samfunnsansvar og vist engasjement i sitt lokalmiljø. Økonomisk er de imidlertid ikke rustet til å ta dette nye løftet uten å ta opp lån på alle utgifter som overskyter spillemidler og tilskudd fra kommunen. De vil også ha behov for årlig driftstilskudd til disse anleggene om en løsning med privat eierskap skulle realiseres.

Skissert løsning fra bystyret vil kunne gi svært mange risiko- og usikkerhetsmomenter, samt sette idrettslaget i gjeld. Kommunen må overføre rett til å benytte grunnen hvis idrettslaget skal ha aleneansvar for prosjektering, bygging og drift av et slikt anlegg. Å tilrettelegge for en ulik offentlig praksis overfor kommunens idrettslag og deres tilgang til primære idrettsanlegg, er problematisk.

Rådmannen kan derfor ikke anbefale den løsningen som er skissert i bystyrets vedtak.